

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 Rs 227977 19 Rev
Banjaluka, 15.10.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija, Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.T. iz B., koga zastupa punomoćnik R.P., advokat iz B., protiv tuženog M. a.d. B., koga zastupa punomoćnik B.C., advokat iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 227977 19 Rsž od 22.5.2019. godine, na sjednici održanoj dana 15.10.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 438,80 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 227977 15 Rs od 23.11.2018. godine utvrđeno je da nije dopuštena izmjena Ugovora o radu, koji je zaključen na neodređeno vrijeme dana 15.02.2012. godine, pod brojem 1-02-3958/12, na osnovu kojeg je tužitelj zasnovao radni odnos kod tuženog, radi obavljanja poslova „šef službe, šifra: VI.05-43, tipski broj 7“, u organizacionom dijelu: Služba ..., Sektor ..., Direkcija za ..., mjesto B. sa koeficijentom plate od 10.18, koji se koristi za obračun bruto plate u mjesečnom iznosu za puno radno vrijeme, po obavještenju tuženog broj: 1-02-42919/14 od 12.12.2014. godine i broj: 1-02-5815/15 od 12.02.2015. godine; slijedom čega su poništeni, kao nezakoniti: aneks broj: 1-02-42913/14 od 12.12.2014. godine Ugovora o radu na neodređeno vrijeme broj: 1-02-3958/12 od 15.02.2012. godine, po kojem je tužitelj raspoređen na radno mjesto „glavni saradnik za indirektnu prodaju“, šifra: VI.03.13, tipski broj 12, u organizacionom dijelu: Služba 1....., Sektor 1. ... u Direkciji...., mjesto rada B., sa ugovorenom platom – koeficijentom u visini od 8.75, koji se koristi za obračunavanje bruto plate mjesečno za puno radno vrijeme i prema kojem aneksu tužilac stupa na rad 23.12.2014. godine; ugovor o radu broj: 1-02-46074/14 od 26.12.2014. godine, po kojem je tužitelj, počev od 01.01.2015. godine, raspoređen na radno mjesto „glavni agent indirektno prodaje“, platni razred: L 11 u organizacionom dijelu Služba 1. ..., Sektor 1. ... u Direkciji ..., mjesto B., sa ugovorenom bruto platom od 3.280,00 KM za puno radno vrijeme i ugovor o radu broj: 1-02-15249/15 od 06.4.2015. godine, po kojem tužitelj stupa na rad 01.4.2015. godine i raspoređuje na radno mjesto „glavni agent indirektno prodaje, platni razred L11, u organizacionom dijelu Grupa poslova za ..., Služba 2., Sektor 2 ... u Direkciji ..., mjesto rada B., sa ugovorenom bruto platom od 3.295,19 KM za puno radno vrijeme. Utvrđeno je da ostaje na snazi, sve do 01.6.2018. godine, Ugovor o radu na neodređeno vrijeme broj: 1-02-3958/12 od 15.02.2012. godine, po kojem je tužitelj primljen na rad kod tuženog na neodređeno vrijeme, radi obavljanja poslova „šefa službe“, šifra: VI.05-43, tipski broj 7, u organizacionom dijelu Služba ., Sektor ..., Direkcija za ..., mjesto B., sa koeficijentom plate od 10.18, koji se koristi za obračun bruto plate u mjesečnom iznosu za puno radno vrijeme, slijedom

čega je nalažno tuženom, da tužitelju, na ime izgubljene zarade zbog nezakonitog rasporeda na drugo radno mjesto, u vidu razlike plate koju bi ostvarivao da je obavljao poslove i radne zadatke „Šefa službe“, šifra: VI.05-43, tipski broj 7, u organizacionom dijelu: Služba, Sektor ..., Direkcija za ..., mjesto B i plate koju je ostvarivao kod tuženog u tom periodu radeći na radnim mjestima bliže označenim u stavu 1. alineja 1, 2 i 3 izreke te presude, isplati iznose (zajedno sa zateznom kamatom) bliže navedene u izreci presude, za period od decembra mjeseca 2014. do decembra 2017. godine.

Tuženi je obavezan da tužitelju, na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 3.678,60 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci, broj: 71 0 Rs 227977 19 Rsž od 22.5.2019. godine, odbijena je žalba tuženog i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava žalbe, u iznosu od 438,75 KM, kao i zahtjev tužitelja za naknadu troškova odgovora na žalbu, u iznosu od 438,80 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku iz svih razloga propisanih odredbom člana 240. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), sa prijedlogom da revizionni sud „nakon razmatranja svih revizionih navoda i stanja spisa predmeta, usvoji reviziju i postupi shodno odredbama članova 250 ili 251. Zakona o parničnom postupku RS“.

Tužitelj je odgovorio na reviziju, te predložio da se ista odbaci kao nedopuštena uz isticanje da je i neosnovana.

U ovom slučaju tužitelj je vrijednost predmeta spora u tužbi označio iznosom od 31.000,00 KM. Tuženi je u nekoliko navrata prigovarao ovom iznosu, ali ga tužitelj, a ni sud nisu promjenili ni do okončanja prvostepenog postupka. Radi se o tužbi za utvrđenje i poništenje akata kojima je određivan radnopravni status tužitelja, u kojoj je tužitelj, shodno odredbi člana 321. stav 2. ZPP, označio vrijednost predmeta spora navedenim iznosom. Prema tome, suprotno tvrdnji tužitelja iz odgovora na reviziju, revizija je dozvoljena (člana 237. stav 2. ZPP), bez obzira što dio stavljenog zahtjev, koji je izražen u novcu, ne prelazi vrijednost od 30.000,00 KM.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da se utvrdi da nije dopuštena izmjena ugovora o radu koji je zaključio sa tuženim, kao poslodavcem, dana 15.02.2012. godine, slijedom čega da se ponište aneks i ugovori o radu kojima je taj ugovor mijenjan i kojim mu je određen niži koeficijent za obračun plate (bliže opisani u izreci prvostepene presude); da se utvrdi da ostaje na snazi taj prvobitno zaključen ugovor o radu od 15.02.2012. godine, slijedom čega da se obaveže tuženi da mu isplati razliku plate do iznosa koji bi ostvarivao da nije došlo do nezakonite izmjene predmetnog ugovora o radu.

Raspravljajući o stavljenim zahtjevima prvostepeni sud je utvrdio da se tužitelj zaposlio kod tuženog još 1999. godine, a da su dana 15.02.2012. godine zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, broj: 1-02-3958/12, kojim je tužitelj, inače diplomirani inženjer mašinstva, raspoređen na radno mjesto „šef službe 1.“ sa platnim koeficijentom od 10.18. Tuženi je, 12.12.2014. godine dostavio tužitelju obavjest sa aneksom ugovora, to jeste ponudom da se ugovor o radu zaključi pod izmjenjenim uslovima, uz upozorenje, da ako ne pristane na zaključenje ugovora pod drugačijim uslovima da će se smatrati da je otkazao postojeći ugovor

o radu (onaj zaključen 15.02.2012. godine) i da će u tom slučaju otkazni rok iznositi petnaest dana. Promjene su se odnosile na radno mjesto, pa je tužitelj raspoređen na radno mjesto „glavni saradnik za indirektnu prodaju“, i na koeficijent za obračun plate, koji nije više iznosio 10.80, nego 8.75. Odmah zatim, 26.12.2014. godine, saglasno predloženim izmjenama, zaključen je između stranaka ugovor o radu sa dejstvom od 01.01.2015. godine, za radno mjesto “glavni agent indirektno prodaje” i sa bruto platom u iznosu od 3.280,00 KM.

Tuženi je nakon toga ponovo dostavio tužitelju obavjest i dva primjerka ugovora o radu, datirana sa 06.4.2015. godine, uz obrazloženje da oba primjerka potpiše u roku od osam dana i potpisani primjerak vrati tuženom, i uz isto upozorenje kao ranije - da ako se ne izjasni u ostavljenom roku, odnosno ukoliko ne potpiše dostavljeni ugovor o radu da će se smatrati da je postojeći ugovor o radu broj 1-02-3958/12 od 15.02.2012. godine otkazan, i da u tom slučaju tužitelj ima pravo samo na otkazni rok od petnaest dana koji počinje teći po isteku roka od osam dana, ostavljenog za potpisivanje ugovora. Novi ugovor se odnosio na isto radno mjesto sa osnovnom mjesečnom bruto platom u visini od 3.295,19 KM.

Nije sporno da je tužitelj ponuđeni aneks i oba, naprijed opisana ugovora potpisao i da je tužbom od 07.12.2015. godine pokrenuo ovaj spor radi osporavanja dopuštenosti takve izmjene ugovora (zaključenog 15.02.2012. godine), kako propisuje odredba člana 137. stav 3. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ - prečišćeni tekst, br. 55/07 – u daljem tekstu: ZR).

Kod takvog stanja činjenica, koje nisu ni sporne među parničnim strankama, nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su usvojili zahtjeve tužitelja, uz obrazloženje da je tuženi postupao suprotno odredbi člana 137. i 126. ZR.

Tuženi je, ne samo spornim aneksom ugovora broj: 1-02-42913/14 od 12.12.2014. godine, nego i ugovorima o radu broj: 1-02-46074/14 od 26.12.2014. godine i broj: 1-02-15249/15 od 06.4.2015. godine mijenjao uslove osnovnog ugovora o radu zaključenog sa tužiteljem dana 15.02.2012. godine, što se jasno vidi iz obavjesti broj: 1-02-42919/14 i broj: 1-02-5815/15. Naime, u tim obavjestima je tuženi izričito naveo da ako se tužitelj ne izjasni u ostavljenom roku od osam dana, odnosno ukoliko ne potpiše dostavljeni ugovor o radu da će se smatrati da je postojeći ugovor o radu broj 1-02-3958/12 od 15.02.2012. godine otkazan. Slijedom toga ne stoji revizionni navod da je tužitelj mogao pobijati samo navedeni aneks ugovora, a ne i ostala dva ugovora o radu, kao ni tvrdnja da se, prema odredbi člana 137. stav 3. ZR može zahtjevati poništenje samo „izmjena ugovora“ a ne i ugovora o radu. Ovo zato što su u ponuđenim i potpisanim ugovorima o radu od 26.12.2014 i 06.4.2015. godine upravo sadržane izmjene (kojima je mijenjan osnovni ugovor o radu od 15.02.2012. godine) koje tužitelj ima pravo pobijati saglasno odredbi člana 137. stav 3. ZR.

Odredbom člana 137. stav 1. ZR propisano je da poslodavac može otkazati ugovor o radu radniku uz istovremenu ponudu za zaključenje ugovora o radu pod izmijenjenim uslovima. Ovu odredbu treba shvatiti tako da poslodavac, u toku trajanja zaposlenja, može radniku otkazati postojeći ugovor o radu i ponuditi mu drugo radno mjesto (što podrazumijeva zaključenje novog ugovora o radu), ako radnik ne može uspješno izvršavati radne obaveze na dotadašnjem radnom mjestu, ako to zahtjeva proces rada, organizacione promjene u procesu rada, ekonomske teškoće, pomjeranje radnika zbog potrebe posla, napredovanje radnika u poslu, bolja iskorištenost proizvodnih, radnih i ljudskih kapaciteta kojima poslodavac raspolaže i slično. Dakle, ponuda mora biti učinjena iz opravdanih razloga. Ako tih razloga nema, do ponude, odnosno noveliranja ugovora o radu ne može doći. Opravdanost razloga cijeni se u svakom konkretnom slučaju. Tome služi obrazloženje ponude (u konkretnom slučaju to su navedena obavještenja koja je tuženi

dostavljao tužitelju uz aneks i ugovore o radu u kojima su bile sadržane izmjene) koje treba da sadrži dovoljno elemenata za procjenu opravdanosti ponude.

Ako radnik prihvati ponudu poslodavca za zaključenje ugovora o radu pod izmjenjenim uslovima, zadržava pravo da kod nadležnog suda osporava dopuštenost takve izmjene (član 137. stav 3. ZR), što se upravo desilo u ovom slučaju.

Tokom postupka nije utvrđeno da postoji i jedan od naprijed navedenih razloga za izmjenu postojećeg ugovora o radu i raspored tužitelja na drugo radno mjesto, te umanjene koeficijenta za obračun plate.

Tužitelj je bio uspješan u obavljanju poslova radnog mjesta na koje je bio raspoređen ugovorom o radu od 15.02.2012. godine. O tome svjedoče visoke ocjene o njegovom radu za 2012. i 2013. godinu. Isticanje revidenta da te ocjene nisu relevantne, jer se ne odnose na 2014. godinu, kada je došlo do izmjene ugovora, nije osnovano. Te ocjene sigurno govore o dobrom radu tužitelja na radnom mjestu na koje je raspoređen prema ugovoru o radu od 15.02.2012. godine, što je potvrdila i saslušani svjedok N.V., pa je logično pretpostaviti da je tužitelj uspješno obavljao te poslove i u 2014.godini (za koju tužitelj nije mogao pribaviti ocjenu i izvesti je kao dokaz), a tuženi, koji je i vršio to ocjenjivanje, nije suprotno dokazao, niti uopšte razumno objasnio zašto te ocjene i baš za tu godinu nema u svojoj evidenciji. Uostalom, tuženi nije ni tvrdio da tužitelj nije uspješno obavljao povjerene mu poslove i radne zadatke. Po svemu sudeći, tužitelju je na tert stavljeno bolovanje, na kojem je bio od 10.11.2014. godine do polovine februara 2015. godine, a ne loš rad ili nesposobnost za obavljanje posla, a što samo za sebe nije razlog za izmjenu ugovora o radu.

Radno mjesto na kojem je radio tužitelj nije ukinuto, niti je tuženi tvrdio, pa samim tim ni dokazao, da se je iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga ukazala potreba za prestankom rada tužitelja na dotadašnjem radnom mjestu, odnosno za njegovim premještanjem na drugo radno mjesto, pa ni to nije bio razlog za izmjenu postojećeg ugovora o radu.

Okolnost, na koju se poziva revident, da i radnik Ž.M.(koji je sada raspoređen na radno mjesto na kojem je radio tužitelj prije spornih izmjena) odlično obavlja te poslove, takođe nije mogla opravdati ovakvo ponašanje tuženog i ishoditi drugačiju odluku u ovom sporu.

Kod činjenice da je tuženi uz sporni aneks i ponuđene ugovore o radu sa izmjenjenim uslovima, svaki put dostavio tužitelju i obavjest sa izričitim navođenjem da ukoliko ne potpiše dostavljeni aneks, odnosno ugovor o radu, da će se smatrati da je postojeći ugovor o radu broj 1-02-3958/12 od 15.02.2012. godine otkazan, ne stoji revizionarna tvrdnja da nije imao namjeru da tužitelju otkáže ugovor o radu.

Da nije prihvatio ponuđeni aneks i ugovore, aktiviralo bi se dejstvo otkaza ugovora o radu, u kojem slučaju bi tužitelj, saglasno navedenim obavještenjima tuženog, imao samo pravo na otkazni rok u trajanju od petnaest dana računajući od dana isteka roka od osam dana u kojem je mogao potpisati ponuđeni sporni aneks i ugovore o radu, kako propisuje odredba člana 137. stav 4. ZR.

Iz izloženog slijedi da navedene izmjene ugovora o radu nisu urađene u skladu sa zakonom, slijedom čega se ukazuje osnovanim i zahtjev za isplatu razlike plate, u kojem dijelu se nižestepene presude i ne pobijaju revizionim navodima.

Iz naprijed iznesenih razloga ni ostali navodi revidenta nisu mogli ishoditi drugačiju odluku suda zbog čega je riješeno kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju je odbijen, jer se ne radi o nužnom trošku, koji ima u vidu odredba člana 387. stav 1. ZPP. Osim toga, u odgovoru je samo stavljen neosnovan prijedlog da se revizija odbaci, a tužitelj se uopšte nije očitovao na iznesene revizione navode.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić